

Tariffnemnda
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

Oslo, 9. juni 2011

tariffnemnda@ad.dep.no

JUSS-BUSS' MERKNADER TIL TARIFFNEMNDAS UTKAST TIL FORSKRIFT OM ALLMENNGJØRING AV OVERENSKOMST FOR RENHOLDSBEDRIFTER 2010-2012

Innledning

Juss-Buss er et studentdrevet rettshjelpstiltak som yter gratis rettshjelp i enkeltsaker. Vi gir hjelp i form av muntlig eller skriftlig juridisk veiledning, og i form av partsrepresentasjon. Juss-Buss har spesialisert seg innen rettsområder hvor vi har erfart at rettshjelpsbehovet er størst, som for eksempel sosial-, utlendings-, fengsels-, gjelds- og arbeidsrett. Gjennom vår saksbehandling tilegner vi oss erfaring som vi anvender i vårt rettspolitiske arbeid. Gjennom utspill i media, uttalelser i forbindelse med forberedelsen til nye lover og lignende, forsøker Juss-Buss å endre rettstilstanden der vi mener den ikke er tilfredsstillende for våre klientgrupper.

Et av rettsområdene Juss-Buss jobber med er arbeidsrett. Totalt i 2010 mottok Juss-Buss 594 henvendelser vedrørende arbeidsrett, hvorav 38 % omhandlet lønn og feriepenger. Juss-Buss bistår kun arbeidstakere. Vi får henvendelser fra et stort spekter av arbeidstakere, men et overveiende flertall av de arbeidstakerne som kontakter oss vedrørende manglende lønnsutbetalinger er utenlandske, og flere av disse jobber innen renholdsbransjen. Det er på denne bakgrunn vi nå uttaler oss.

Juss-Buss' merknader

Generelle merknader

Juss-Buss erfarer at et overveiende flertall av våre utenlandske klienter henvender seg til oss for å få hjelp til å få utbetalt utestående lønn, enten lønnen helt eller delvis har uteblitt. I denne forbindelse ser vi at arbeidsgiver ofte utnytter uvitenheten til sine ansatte, for eksempel ved ikke å gi dem skriftlig arbeidskontrakt som de har krav på.

Spesielt innen arbeidsforhold der arbeidskraften ofte er ukvalifisert, slik som i renholdsbransjen, har vi erfaring med mange useriøse arbeidsgivere. Særlig problematisk blir lønnsinndrivelsesprosessen der arbeidstakeren ikke har fått arbeidskontrakt fra sin arbeidsgiver. Dokumentasjon på avtalt lønn kan i slike tilfeller fremgå av lønns slipper eller kontoutskrifter. I de sakene der arbeidsgiver ikke har skriftlig arbeidsavtale, ser vi dessverre også at øvrige deler av arbeidsforholdet ikke samsvarer med loven, som utskrift av lønns slipper også videre. Det hender relativt ofte at lønn for flere måneder har uteblitt i sin helhet, slik at det verken foreligger lønns slipper eller kontoutskrifter som kan anvendes som dokumentasjon på avtalt lønn. Dermed står man ovenfor problemet med å bevise hvilken lønn som faktisk er avtalt.

Der faktum er omstridt på grunn av manglende dokumentasjon, vil Juss-Buss med hjemmel i forskriften ha grunnlag for å kreve berettiget lønn på vegne av våre arbeidstakere. Dette har vi hatt god erfaring med

etter forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for byggeplasser. En forskrift om allmenngjøring av overenskomst for renholdsbedrifter kan dermed bli et viktig virkemiddel for Juss-Buss i vårt arbeid for å hjelpe våre klienter til å hevde sine rettigheter på lønn.

Juss-Buss ser videre, slik det fremgår av høringsnotatet, at allmenngjøring av tariffavtaler er et positivt virkemiddel som bidrar til å forhindre sosial dumping.

Til punkt 4.3 i høringsnotatet om Tariffnemndas vurderinger

Tariffnemnda etterspør i høringsnotatet punkt 4.3 informasjon som kan gi bedre grunnlag for å vurdere om vilkårene for allmenngjøring er tilstede i dette tilfellet. Juss-Buss har erfaring med at utenlandske arbeidstakere har dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn det som gjelder etter landsomfattende tariffavtaler i renholdsbransjen. Juss-Buss erfarer at våre utenlandske klienter sjelden er fagorganisert. Dette gjør dem til en utsatt gruppe på arbeidsmarkedet som det er enkelt for useriøse arbeidsgivere å utnytte. Dette gjelder særlig i forhold til lønnsbetingelser. Videre kan Juss-Buss bemerke at vi svært sjelden ser en arbeidskontrakt fra renholdsbransjen, som gir arbeidstakeren en timelønn på tilnærmet NOK 150,-, slik det foreslås i utkastet.

Tariffnemnda foreslår i punkt 4.3 i høringsnotatet at allmenngjøringsforskriften skal ha samme virkeområdet som overenskomsten. Dette innebærer at renholdere ansatt i bedrifter med en annen næringskode enn renhold og offentlige virksomheter, kommuner m.v. som utfører renhold i annen regi, faller utenfor forskriftens virkeområde. Juss-Buss mener en slik avgrensning er uproblematisk hva gjelder offentlige virksomheter, kommuner m.v. Vi mener derimot at det er problematisk i forhold til unntaket om renholdere ansatt i bedrifter med annen næringskode som utfører renhold i egen regi. Selv om det mest utbredte i dagens samfunn er at bedrifter med annen næringskode ofte leier inn renholdstjenester fra renholdsbedrifter, er det ikke upraktisk at noen av disse bedriftene selv forestår renhold av egne lokaler. Beskyttelse av utenlandske renholderes arbeids- og lønsvilkår stiller seg ikke annerledes ut i fra hvor vedkommende er ansatt. Det synes derfor urimelig at forskriftens anvendelsesområde bestemmes ut i fra næringskoder. Juss-Buss mener derfor at forskriften bør gjelde alle ansatte i det private som reelt sett utfører arbeidsoppgaver som renholder. Juss-Buss mener at vilkårene for allmenngjøring etter allmenngjøringsloven er oppfylt også for slike tilfeller, jfr. over.

Med nevnte innvendinger og på bakgrunn av det ovennevnte, støtter Juss-Buss Tariffnemndas utkast til forskrift om allmenngjøring av overenskomst for renholdsbedrifter 2010-2012.

Med vennelig hilsen,
for Juss-Buss

Benedicte Prøis